

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукіписи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Начерк закона про конґруу.

(X) В понеділок внесло правительство в посольській палаті державної ради начерк закона про конґруу для католицького духовенства. Артикул I. Постанови §. 2, 7, 10, 12 і 13 закона з 19. вересня 1898. р. як і установлені тим законом схеми мають бути змінені, а замість того мають вийти отсі нові постанови законні:

§ 2. Яко найнижший дохід установляє ся для всіх країв заступлених в держ. раді виказаний в схемі I. (Подаємо тут лише конґруу для Галичини установлену, а іменно будуть побирати:

1. У Львові і Кракові самост. приходники 2400 К, сотрудн. 1100 К
2. В місцях з населенєм висше 5000 душ і більших лічничих місцях самост. приходники 1800 К, сотрудн. 1000 К
3. В інших місцевостях самост. приходники 1600 К, сотрудн. 1000 К)

§ 2. а. Системізованим сотрудникам, котрим поручено душпастирські функції при церкві положеній поза місцем парохії, і котрі мають при тій церкві свій осідок урядовий, підвищує ся сей найнижший дохід о 400 К. Таке саме підвишенє прислугує катедральним проповідникам, членам капітул, зобовязаним до душпастирських функцій, також хоральним вікаріям і іншим душпастирям при катедрах і колегіятах, наколи міністер ісповідань при виконаню того закона узнав виразно konieczними ті посади для душпастирства.

§ 2. б. Системізованим сотрудникам, котрі доси наглядно провадили окреме господарство, підвищує ся найнижший дохід о 200 К.

§ 2. с. Установлений в схемі I. найнижший дохід підвищує ся для святських священників по 5 роках, вислужених перед або по правосильности сего закона в душпастирстві або в иншій прилюдній службі церковній, о 100 К, по дальших 5 таких роках знов о 100 К, відтак по дальших 10 таких роках аж включно до 40-го року служби о 200 К.

До тих підвишень найнижшого доходу має бути примінена постанова §. 1; аліней 1-ої закона з 19. вересня 1898. р.

§ 2. д. Право до такого підвишеня має дотичний душпастир внесенем вияви або при предкладаню такої вияви поданем в дорозі ординарнату зазначити і починає ся з першим днем місяця слідуєчого у виконаню міродатного часу служби.

§ 2. е. Задля менше відповідної діяльності урядової душпастиря на внесенє дисцезального єпископа може бути право на підвишенє відповідного станови найнижшого доходу узнанє вигаслим, або признанє того підвишеня на все або на певний час бути застановлене.

Знесенє наслідків такого розпорядку є можливе на внесенє дисцезального єпископа.

§ 7. Яко видатки мають бути вставлені:

а) державні податки, котрі мають бути оплачувані від виявленних доходів (§. 4.) краєві, повітові і громадські додатки до податків і инші на публичні ціли на основі закона вимагані датки, як і еквівалент належитостей;

б) канцелярні видатки за веденє метрик, де їх не покриває ся з церковного майна, або де їх не оплачує хтось инший до того обовязаний, відтак видатки споводовані веденєм деканального уряду (або повітового вікаріату) у висоті установленій дорогою розпорядку;

с) видатки в грошех або грошевих цінах з ґрунту зобовязань, котрі тяжать на доході.

Сюди належать видатки для сотрудників, обтяжаючи приходський дохід на основі певного правного титулу;

д) відповідна директиві винагорода за служби з релігійного фонду, котрі тяжать на конґруї;

е) принята в дисцезії стипендия за служби Божі обтяжаючи дійсно дохід вчислюваний з приходської фундації або додаткової фундації, але ніколи у висшій квоті, як в тій що відноситься до доходу вливаючого із сеї фундації або додаткової фундації;

ф) сталі надзвичайні видатки для забезпеченя потрібної води для душпастиря і єго домашнього господарства, але не єго хліборобського господарства або иншого заводу.

Однак не належить втягати інших видатків, котрі відносять ся до особистого удержаня (домашнього господарства), а також всіх з загосподарованєм ґрунтів і пільзлучених, як і видатків споводованих на основі вступячих постанов удержанєм приходских будинків.

Так само не може бути предметом видатку розхід для відповідних помешкань.

Міністер ісповідань може виїмково священникови, котрому повірено веденє уряду деканального (повітового вікаріату) казати виплатити павшале за сполучені з тим видатки безпосередно з релігійного фонду.

§ 10. Провізори опорожнених приходів дістають свою плату з релігійного фонду.

Та плата вимірює ся після висоти конґруї, котра приналежить дотичному приходу на основі схеми I. і вносить в приходах з 1600 К або 1800 К конґруї 120 К, в приходах з 2000 К або 2200 К конґруї 140 К, а в приходах з 2400 К або більшою конґруєю 150 К місячно.

Провізори ex currendo дістають ремунації визначувані від случаю до случаю, але ніколи не може та ремунація перевишати двох третин звичайної плати провізора.

В обидвох случаях мають провізори право до доходу з фундаційних належитостей за служби і инші богослужебні функції, як і приняту в дисцезії стипендию за служби обтяжаючи приходску або додаткову фундацію після постанов §. 7. lit. е.

§ 12. При опорожненю одного або більше системізованих місць сотрудників в одній місцевості душпастирській належить ся за сновнюване того сотрудництва ремунація взагалі не менша як 40 К для самостійного душпастиря, для експозита або провізора не менша як 30 К місячно, вимірювана із звязаних з тими місцями доходів з релігійного фонду, о скілько конґруа сего одного або більше сотрудничих посад не є або в цілости або в часті дотована в приходских доходів самостійного душпастиря.

§ 13. Без провини своєї неспосібні до служби або перенесені в стан супочинку душпастирі одержують без огляду на свої які небудь приватні доходи і з вчисленєм часу служби перед непровиненою часовою дефіциєнцією емеритур, котра має ся обчисляти після схеми II.

[Емеритура має вносити виключно окрім належного на основі §. 13. lit. а. сего закона підвишеня в душпастирській або иншій церковій службі

	для самостійних душпастирів	для емпозитів	для сотрудників
до скінченого 10. року	1000	800	800
„ „ 20. „	1200	1000	900
„ „ 30. „	1400	1200	1000
„ „ 40. „	1600	1400	1100
по „ 40. „	2000	1600	1200

однак ніколи більше, як вносила конґруа на остатній посаді після схеми I]

Ті емеритури мають бути оплачувані з релігійного фонду зглядно з державних дотаций тогож.

В случаю особливих фізичних уломностей дефіциєнта може томуж міністер ісповідань призволити виїмково виспу як в схемі означену емеритур, але лише до найбільшої висоти 2200 К для самостійного душпастиря а 1200 К для сотрудника.

§ 13. а. На основі §. 2. с. припавше підвишенє конґруї належить ся також по перенятю в стан супочинку яко підвишенє установленої в схемі II. емеритури.

§ 13. б. Осягнену на основі сего закона емеритур можуть з призволенєм міністра ісповідань виплачувати також таким душпастирям, котрі дістануть канонію незлучену з душпастирством в капітулі або звичайне приходство.

Артикул II. По §. 16-ім закона з 19. вересня 1898 про дотацию католицьких душпастирів вставляє ся отсю постанову:

§ 16. а. Права до признаних сим законом плат задавнують ся по трех роках від почину управненя числивши.

Артикул III. Підвишенє найнижшого доходу після схеми II. сего закона послідує для сотрудників з 1. січня 1906 в половині, від 1. січня 1907 в цілости, для самостійних душпастирів з 1. січня 1908 в половині, з 1. січня 1909 в цілости.

Підвишенє емеритур після схеми II. сего закона послідує з 1. січня 1906 до половини, з 1. січня 1907 в цілости.

Від 1. січня 1900 почавши належить ся підвишенє найнижшого доходу в міру службового віку по мысли постанов §. 2. lit. с. сего закона в одній третині, від 1.

січня 1911 почавши в двох третинах, а від 1. січня 1912 в цілій висоті.

Підвишене плати провізорів опорожнених приходів на основі §. 10. сего закона належить ся з 1. січня 1906 в половині, з 1. січня 1907 в цілости.

Постанови §. 7. lit. e. сего закона входять в жите з 1. січня 1908, всі інші постанови потягаючи за собою поліпшене з 1. січня 1909.

Артикул IV. Виконане сего закона поручає ся міністри ісповідань і міністри скарбу.

Академія могилянська.

(Ковець).

Що до матеріального вивінованя академії гадки суть поділені. Після істориків київської академії стан маєтковий був дуже бідний, а пресв. Макарій пише, що монахи професори і учителі не побирали платні, а вдоволялись пропитанєм і одежою, а учили з посьвяченя.

Однак захована жалоба префекта і професорів до митрополита, в справі удержаня, з чого виходить, що префект і професори діставали подостатком всего за прокормлене, а на проїзду колясу і коні. Гроший не побирали, але мали інші жерела доходів. Кождий з них належав до якогось монастиря і звідтам одержував також свою частку, так що побирали від 150 до 200 рублів крім датків від родичів. Мали також доходи з участі в київо-софійськїм соборі і за проповіді. Ректор і префект мали ще інші доходи.

З огляду на доходи були зависимі від монастиря, але що професорами були монахи і мали удержане, тож виходили з сим. Наколи між ректором а професорами була згода, то ректор яко настоятель монастиря брав їх до свого стола, а наколи був роздор, то повставали обосторонні наріканя.

Число студентів було в різних часах різне. В 50-их літах XVII столітя після вислову ся Лазаря Барановича число учеників було незначне. Від 1680. року зачинає академія розвивати ся, Зріст академії видвий є від 1694, від коли причислялась до висших закладів і одержала право прийманя студентів різних станів. З початком 1700. року число учеників досягало 3000. Були то діти богатих і бідних людей.

Богаті жили по станциях, а бідні жили в бурсі, що була при академії, часть розміщалась в домах при київських церквах з обовязком помаганя причтові церковному на богослуженю, а ті, що мали гарний голос, діставали місце в хорі. Примищене мали, але не було ще прокормленя. Найбільшу поміч одержували при академії студентській конгрегації. Конгрегації ті були устроені після зврця подібних конгрегацій у католиків ще Петром Могилою з цілю морально-педагогічною. Конгрегацію ту відновив ректор Йоансф Кроковскій. Побіч педагогічних цілій ходило також о поміч для бідних. Членами конгрегації були самі вихованки, що учились в висших курсах богословських і філософських, а називались *Sodales majoris Congregationis*, а в низших *Sodales minoris Congregationis*. Приступлене до братства відбувалось урочисто, а вступаючи складали обіт, в котрий втручувано обіт, що будуть памятати о київо-братських монастирях. Заряд конгрегації вибярано урочисто і то по 5 осіб до кождої конгрегації і префекта, двох віцепрефектів, нотаря і віценотаря. Обовязком заряду було переховуванє книг вкладок і скликуванє зборів. На ті достоїнства покликуюно звичайно синів значних родин, котріб матеріально попірали товариство. Конгрегації мали свою печат з виображенем Благовіщеня Пресв. Богородиці, укладали акти і др.

Мимо помочи, яку одержували бідні з конгрегації, було ще много бідних і що дня мож було бачити їх перед домами зажиточніших горожан, що співали канти, аби могли що дістати їсти. В полудне ходили звичайно ученики низших кляс а вечером і старші та співали цілі концерти.

Докладний опис порядку і обичаїв старої академії зложив пресв. Евгеній, яко додаток до опису київо-софійського собору.

Рік зачинав ся 1. вересня, а кінчив ся в перших днях липня. Занятя були рано і по обіді. В низших клясах провірювали поступ в науках спосібніші старші ученики, звані аудиторами. Обовязком аудиторів було відпитувати учеників до приходу учителя, нотоване поступів в осібних зошитах. Найлучшого ученика установлювано надзорцею аудиторів і він їх відпитував. Учитель, прийшовши до кляси, відпитував лекцію. В суботу відбувала ся загальна провірка з цілого тижня і вимірюване кар. Ученики сиділи в школі після пильности і могли співубігати ся о місце.

Мова латинська була викладовою, тож старано ся, аби ученики виучили ся вї і уживали в розмові. Котрий ученик провинив ся що до мови, давано ему т. зв. *calculus*. У кого переночувала ся відзнама, бував караний.

Аби вправити учеників в диспутованю в середних і висших клясах, заряджувано публічні і домашні диспути. Домашні відбували ся що тижня, а публічні два рази на рік з церемоніями і в присутности митрополита, гетмана і других осіб, що відносились прихильно до академії. Диспути ведено в латинській мові на теми богословскі і філософскі. Участь в диспутах брали лучші студенти підготовлені до сего професорами.

Як в польских інколах так і в київській академії торжественними днями були майскі реклекції, підчас котрих студенти відгривали комедії, трагедії і драми уложені через професорів теології на тему релігійну і то в присутности значного числа зрительів. Представлюваня сї улажджувано нераз в академії а навіть в церкві.

Студенти брали участь в празничні дві і виступали після братского звичаю з факлями і свьічками. Особливо урочисто обходжено празник Богоявленя Господного, яко головний престольний празник монастиря, відтак великопїстні пасні і день смерти фундатора академії Петра Могили. З сего бачимо, що комедія стреміла з одної сторони до піднесеня ровеня образованя, а з другої сторони релігійности і обичаєвности народу.

В тій цілі написав Петро Могила інструкцію Антологіон 1636, в котрім рисує ідеальних молодців. З того часу доховались катихізиси содалісів.

Академія могилянська заснована після зврця латинських, тож наука латинської мови занимала перше місце після схолястичної методи.

Наука поетики і реторики зводилась до плетеня стихів, при котрих ходило о вишній блеск а переповнені були панегіризмом, сервілізмом і диялектичними тонкостями.

Філософії учено після Аристотеля а богословя після Томи з Аквіну.

Напрям сей заведений Петром Могилою задержав ся і дальше. З початком XVIII ст. Теофан Прокопович виїс нове жите в научане, але оно затерлось і перевелось. Много говорить ся і пише ся о недотачах научної сторони академії, однак мимо недотачків заслуги сей школи були великі, схолястичне образоване було все образованем научним і відкривало ученикам широкі горизонти.

Школа давала знанє латинської мови, чим відкривала двері до скарбниці знаня, бож латинська мовна була загально уживана ученими.

Плетенє стихів не минало безслїдно для літературного розвитку языка, хотяйби з огляду на схилістичку. Виученє ся реторики і поетики не обійшло без знаомства з лучшими поетикими і ораторскими творами клясичної старини. Схолястична філософія мала вплив на формальний розвій учащих ся, приучала до умової роботи і логічного мисленя.

В Самборі в вересни 1904.

Т. Біленький.

Адрес Українців про потреби української мови.

На вечерницах у роковини смерти Т. Шевченка в Київі — як пише Л. Н. В. — уложено і присутними підписано ось який адрес, що має бути вручений міністри внутрішних справ:

„Коли положене преси в Росії взагалі важ-

ке, то положене української преси зовсім нестерпне; коли російська преса зазнає на собі всіх наслідків безправности, адміністративної самоволі і примусової мовчанки про найпекучіші житеві питаня, то українська й зовсім позбавлена можности торкати ся яких будь житевих питань. Вона вже з давна обмежена в правах на істнованє і від 1863. р. засуджена на викоріненє. Силою відомого розпорядженя 18—30. мая 1878 р. біжучалітература в українській мові зовсім заборонена з визком творів беллетристичних. Але людям покликаним до завідуваня долею друкованого слова в Росії навіть ся вузкая сфера діяльности видала ся занадто широкою задля української преси, і цілим рядом канцелярских розпоряджень заборонено було видаванє всяких періодичних органів, друковане перекладів, книжок для молодіжи, хоч би й беллетристичних; виходили навіть розпорядженя з заборонами всякої значнійшої своїм обємом або літературно вартійшої книги, хочаб вона належала й до красної словесности.

Все те відібрало українським письменникам можність працювати у себе дома; вони були змушені перенести свою діяльність за границю, в той закуток рідного краю, що являєть ся складовою частиною сусідньої німецької держави, яка дає потрібну свободу розвоєви славянської літератури вигнаної із славянської держави. Галицкі українські виданя заповнювали ся творами, що були написані землякамм з російської України; галицкі українські інституції отримували відти-ж матеріальну підмогу в формі капіталів, що доходили нераз до значної суми і в різних часах передавали ся туди для розвою діяльности тих інституцій для користи хоч невеличкої части рідного народа. Таким способом утворив ся новий культурний центр українського жита у Львові, куди йшли всі ті капітали лише тому, що не могли знайти приміщеня у себе дома, де серед місцевих обставин могли би принести найбільше користи.

Певна річ, праця хоч би для невеличкого закутка рідного краю, яким являєть ся українська Галичина і Буковина, дає деяке моральне задоволенє українським діячам; але воно дуже малесеньке в порівнаню до того почутя невимовного болю, яке проймає їх дивлячи ся на положенє рідного народа тут, дома. Вони бачили, що народ позбавлений одиноко можливого для нього засобу освіти — школи і книжки на рідній мові; вони були свьідками того безпощадного процесу, що чим раз більше потопляв людність рідного краю в безпросьвітній темряві неучтва. Духові творчі сили народа завмирили, надала його культура, він стояв безсилний у боротьбі з неприхильними суспільними та економічними умовами, що доводили його положенє до повної безвихідности. Все те робило ся на очах українских діячів, але їх руки були звязані, уста щільно заткані: їм відбрано право і змогу навчити народ рідного письма, вияснити йому його положенє, вказати йому шлях дальшого розвою. Лишаючи ся фізично в ріднім краю, приковані до нього всіми своїми почуттями, помислами й інтересами, вони духово були вигнані з нього і мусіли жити серед рідного народа безправними вигнанцями, нікими свьідками подій.

Не можучи довше терпіти того стану діл ми підносимо свій голос в обороні потоптаних основ правди, права і найелементарнійшої справедливости, домагаємо ся зверненя нам вітчизни відбраної у нас. Повне знесенє всяких обмежень спеціально накинених на наше рідне слово, зрівнанє української літератури в правнім відношеню з літературами всіх інших народів, можність користувати ся рідною мовою у всіх галузях літератури і науки, в книжках і періодичній пресі — ось жаданя, які неминуче ждуть свого здійсненя. Всяка часткова переміна обовязкових тепер обмежень, усякі пів-міри в сьому напрямі не можуть бути достатною розвязкою болючого питаня, і вся свьідома українська суспільність прийме їх, як продовженє тої самої політики, яку так дорого оплачує народ і яка так довго викликала й заострювала незадоволенє та роздратованє всіх верстов людности. Рівночасно твердо вірячи, що лише свобідна преса може успішно сповняти важке і одвічальне діло служби рідному краю, ми пристаємо до тих бажань, що висловлені вже до-

сильно ясно публичною оцінкою всієї діяльності Росії — до бажань увільнення друкованого слова без ріжниць язика від утисків попередньої цензури і всякого иншого незаконного вмшання в сферу духовного життя. При тім думаємо, що таке положення відповідне великим завданням і гідності друкованого слова може бути забезпечене лиш усталенням таких умов суспільного правового порядку, при яких буде можливий уділ свободно вибраних загальним, рівним, безпосереднім і тайним голосуванем народних представників у здійсненню законодавчої влади.

Підписані: М. Балабанов, А. Барський, Я. Безруков, Д. Біловол, С. Буда, Н. Т. Біляшевський, Н. П. Василенко, А. Велигорська, В. К. Винниченко, А. Войцеховська, М. Волошин, Б. Д. Грінченко, М. О. Грінченко, Я. П. Гулак-Артемівський, Давиденко, І. Дабановський, В. Н. Дрманицький, Л. Драгоманова, І. Дрілліх, І. Єремів, С. А. Єфремов, А. Жарковський, І. Жигарев, П. П. І. Житецький, Р. Жулинський, А. Заглоба, А. Зайченко, Д. Зайченко, Д. Квасневський, Е. А. Квасницький, Б. А. Кастяковський, А. К. Боваленко, В. А. Козловський, Конопницький, І. Костенко, Ф. С. Красницький, Лацтев, М. Ласкавий, Лашин, В. Лашнюков, З. К. Левицька, М. Ф. Левицький, І. С. Левицький-Нечуй, Л. П. Ливницька, Н. В. Лисенко, проф., І. Лучицький, М. І. Мартиновський, М. С. Міллеруд, М. Могилянський, Мостовий, М. Началов, Д. Нейман, В. Нечипоренко, Никитин, М. Онщенко, А. Павлович, М. І. Павлович, М. І. Павловський, А. Підпалов, Попова, Б. Пузіб, В. Різниченко, А. Роговий, Р. Роминський, Е. Садовська, А. Саликовський, К. Свирицький, П. Д. Сикорський, А. С. Синицька, М. Р. Синицький, А. П. Скачковський, Ю. Г. Скачковська, В. Б. Скрипчинський, П. В. Скрипчинський, А. Гкрипников, А. Слішко, Л. М. Старицька-Черняхівська, К. М. Старицька-Штещенко, С. В. Старицька, В. Ф. Степаненко, М. М. Степаненко, В. Стечкин, І. Н. Стещенко, П. Стещенко, В. Терещук, З. Тихонович, П. Ткаченко, М. К. Тобилевич (Садовський), А. І. Українки, І. Федорченко, В. Цимбал, М. Чернушенро, Е. Чертенко, М. В. Шешковський, І. Л. Шраг, В. Щербаковський, Е. Щербаковська-Павловська, В. Яблоновська, Е. Яблоновський.

Київ д. 26. лютого 1905 р.

Справа угорської адреси.

На вчорашнім засіданні угорського союму, референт г-р. Батіяні предложив іменем адресованої комісії проект адреси до монарха. Вказано в ній на вислід останніх виборів, який є доказом, що більшість народу заявила ся против насильства сповненого дня 18. падолиста. Народ відвернув ся від тих мужів, що брали уділ в сих подіях і не хоче, щоб они далі стояли на чолі правительства. Від сих виборів минуло вже кілька місяців, а дотепер нема нового правительства. Тож сойм просить свого монарха о зарядженні, які усунули би теперішній стан.

Даліше адреса подає кілька точок витичних для нового правительства, а іменно: парламентарна реформа з розширенням виборчого права і новим поділом на виборчі округи при узглядненню національної ідеї, введення службової прагматика, ревізії адміністрації, податкова реформа, економічна незалежність з окремою ціловою областю і самостійним кредитовим системою, а се після потрібних приготувань і створено вступних умов.

Конець адреси звучить: У військовій квестії є конечним запевнене національної ціхи війська в справі емблемів. В справі сеї останньої точки ті стороництва, які стоять за самостійним угорським військом, прийняли се жадане до своєї програми тому, бо в его переведенню добавують доконечне услівє доповнення своєї програми, під час коли стороництва, які не підносили того бажання, прилучили ся до него в сеї причині що після їх думки, без сповнення сего бажання теперішнє пересилєнє не може стати полагодженім. Угорський парламент не може функціонувати, коли не можуть бути заспокоєні військов жадання. Програма сеї праці спровадила би щастє, а з другої сторони зміцнила би могутність С. кор. Милости в інших краях.

Угорський сойм є той думки, що внутрішнє пересилєнє не може даліше проволікати ся і висказує обаву, що колиб се ще стало ся, віра угорського народу в конституційне житє зачиталаб ся і повстала би в народі гадка, що воля народу, до якої монарх заапелював за помочію виборів, не може числити на узгядненє в жаднім напрямі. Сойм звертає ся поновно з гарячим прошенем до Его кор. Милости, щоби випіпним аномальним відносинам конституційним, які виряджають кравви шкоду, положив конєць і заіменував таке правительство, яке мало би довіре більшости.

Лівниця оплескувала оваційно деякі точки тої програми, а по відчитанню президент заявив, що каже видрукувати єю і в найближшій часі поставити на денний порядок засідання палати.

Япаньско-російська війна.

На морю

Свою наглою появою на хінськєм морю Рождественський викликав подив в цілєм сьвітє. Майже непонятно, як він міг неспостережено переїхати цілу довгу шийку межі Малякою а Суматрою і доперва аж при єї виході коло Сінгапоре стали спостереженими; коли вже мав перед собою отверте хінське море, отже коли вже минула небезпека нечаяного нападу зі сторони численно снуючих ся кораблів у тім проливі. Бо треба знати, що сей пролив є найбільше учащеною дорогою між Сходом а Заходом і в кожній час повно на нїм менших і більших кораблів. Що вістка про переїзд півсотні великаньских кораблів, яких дим з коминів закривав хмарою небо, не виринула скорше на сьвіт, заким Рождественський переїхав аж за Сінгапоре, се можна пояснити собі хіба тим, що ті кораблі, що минали ся з фльоотою, ідучи на захід, доперва через тиждень могли причалити до якоїсь пристани, перепливши індійське море, а тих, що плили в однім напрямі з фльоотою, она лишала позаду. Та всеж таки ся обставина, що Рождественський переїхавши індійский океан, мусів набирати угля зі своїх транспортівців десь перед відом до проливу, і мимо сего не став спостережений ніким, є предметом ріжних догадок і коментарів фахових кругів. На всякий спосіб Рождественський заімпонував противникам і підніс духа і віру в свої сили стороницкам дальшої війни. З Токіо доносить депеша, що на тамошній біржі навіть дав ся відчути сей факт спадком япаньских паперів. Англіські асекураційні товариства підвиснили в троє премію за кораблі з контрабандою для Япанії. Мимо сего, що вже минає як раз тиждень від переїзду російської фльооти коло Сінгапоре, Япанці не появили ся зі своєю фльоотою. Як телеграми доносять, Рождественський находить ся коло французької пристани Сегон і там ладує уголь, який ваготовлено заздальєдї для него. Бути може, що тудя прибуде і ескадра Небогава. Вістки про зведену битву заперечено; надїють ся єї доперва біля Формози, або коло Рібацких островів.

На суші

З головної квартири ген. Левєвича довідує ся париский Матіє, що російська армія вже є на ново зорганізована і приготована до найближшої битви. Війська відбувають вправи щодєвно. Кіннота ген. Мищенка доконує численних розвідів, спировок, які заускає ся аж до Тужук, де правдоподобно небавом прийде до битви. Кореспондент Нового Времени побоює ся, що праве російське крило є поважно zagrożене. Терен, на яким оно находить ся, є зовсім відмінний від теперішнього під Мукденом і для обох сторін дуже некорисний. З рапортів Левєвича оголошує царска канцелярія тільки маловажні подробиці, а то внаслідок накликів самоїж праси, що через надмірну отвертість зраджує ся нераз і перед неприятеlem правдивий стан річєй і подає ся єму цїнні вказівки для его тактики. Так стало ся підчас облоги Порт-Артура, коли непотрібно оголошувано речинці направи поодиноких кораблів і справности ескадри. Се улекшало Тогови поготівлє.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: руско-ж.т.: Тита препод.; римо-кат.: Анастасій м. — В недїлю: руско-кат.: Никити; римо-кат.: Лямбада

— **Відчити у Львові.** Продовженє вчорашного відчиту проф. д-ра Студинського про культурний рух в Галичині в літах 1849—60• буде нині в пятницю від 6. до 7. год. в V кл. рускої гімназії. Завтра 15. с. м. в тій самій салі і часі буде читати проф. др. Щурат про «міщанський розрух в Бродах 1727 року».

В понедїлок дня 17. с. м. від 6. до 7. год. вечером відбуде ся в Виділовій школі ім. Шевченка при ул. Сикстуській ч. 47 відчит п. д-ра М. Вахвянина про «будову і красу жіночого тіла». Дохід із сих всіх відчитів призначений на жєньську учит. руску семінарію у Львові.

— **3 Бережан.** Ві второк дня 18. с. м. о год. 4. по полудни відбуде ся заходом філії «Просьвіти» публичний відчит д-ра Андрія Чайковского зі Сколього про япаньско-російську війну.

— **«Дністер» а місна рада у Львові.** Магістрат м. Львова зробив справу будови дому «Дністра» на розі ул. Рускої і Підвала справою політичною, бо розходило ся о руску каменїцю. Таких перепоп, які робить магістрат будові сеї каменїці, певно ще ніхто не дізнав у Львові. Стало на тім, що мурованє фундаменту перервано, материял гниє на дощи, а магістрат з славетною міською радою затирає руки з вдоволення, що можна Русинам донєчи. Роходить ся о заміну ґрунту. «Дністер» відступає часть ґрунту на розширене ул. Рускої, а за те жадає такого самого простору від Підвала. На вчорашнім засіданню міської ради референт радний Равський предложив радї внесєнє на згоду з «Дністром». Але найшли ся мудрагелі, що бажалиб взяти кавалок ґрунту, а в заміну нічого не дати. Радний Слівінський був взагалі проти удїлення дозволу «Дністрови» ставити там каменїцю, бо, мовляв, заслонить ся Успенську церкву. Даліше р. Равський наївно твердить, що як «Дністер» хоче робити з містом інтерєс, то най відступити ґрунт від ул. Рускої даром, а за площу від Підвала най заплатити містова по 400 К. від сяжжя. Радний Чарнецький був такого самого погляду, що єго попередник, але в своїй шпєхпольській «великодушности» жадає за площу від Підвала загалом лишє 10,000 К. Опісля промовляло ще кількох радних, як Райє, Макович, Йован і Ігнатювич та радили згодити ся на обміну ґрунтів з «Дністром», бо «Дністер» може обійти ся без тих кількох сяжжїв площі від Підвала, а місто буде мусіло заплатити «Дністрови» за кожний квадратний сяжжень ґрунту від ул. Рускої по 3,000 К. бо тільки він сам платив. Радний Гідль був за відложенєм справи, але проти того виступив дуже остро радний Павлишак і зазначив, що та справа тягне ся вже півтора року. По сїм мало прийти до голосованя, але кількох радних тихцем утікло, і задяя браку комплекту (було 46, а треба було 50 радних) голосованє відложено до понедїлкового засіданя.

— **Вибори радних м. Львова.** Скрутаційні комісії вже обчислили вислід голосованя на 54 радних міста Львова. Абсолютну більшість одержало 40 кандидатів на 6 літ і 4-ох на 3 літа. Вибір 10 радних має відбути ся 4. мая. На 6 літ стали вибрані: 1) Шаєр Кароль 7114 голоса, 2) др. Шпільман Йосиф 6904, 3) др. Рошковський Густав 6876, 4) Габерле Еміль 6420, 5) Блюменфельд Генрик 6714, 6) др. Бачевський Генрик 6747, 7) др. Пісек Вільгельм 6701, 8) др. Дулемба Володе. 6472, 9) др. Левенштайн Натан 6452, 10) кс. др. Ленкевич Жигм. 6419, 11) Дзіковський Альфред 5907, 14) др. Радзїшевський Брон. 5899, 15) Лянг Юстин 5863, 16) Бєхоньський Войтїх 5573, 17) Еплєр Карло 5535, 18) Рапапорт Мавр. 5089, 19) Губринович Володе. 5022, 20) др. Маль Яков 5204, 21) Михальський Михайло 4839, 22) Цюхціньський Стан. 4729, 23) др. Адам Ернєст 4530, 24) др. Стєсловий Володєл. 4677, 25) Найман Йос. 4607, 26) Равський Вінк. 4508, 27) Зельтенрайх Ів. 4460, 28) Гінглер Ем. 4477, 29) Йонаш Мавр. 4390, 30) др. Бик Еміль 4366, 31) др. Баталія Рогєр 4324, 32) Фрїдрїх Едвард 4226, 33) Шидловський Мєч. 4219, 34) Лєрський Ів. 4251, 35) др. Ваєуєг Мих. 4200, 36) Подловський Адольф 4136, 37) Микулинський Бол. 4116, 38) Валїхєвич Мих. 3916, 39) Гавєр Лєоп. 4166, 40) др. Стєчковський Ів. 3872. На 3 літа вибрані: кс. Давидович Богдан 6484, Гавранєк Густав 6774, др. Гольдєр Вільг. 5412 і др. Старжєвський Йос. 4788. До тієїжшого голосованя при виборі 10 радних на 6 літ прийдуть отсі кандидати: др. Цєсєльський, Лучкєвич, Горгов, Козловський, Лукавський, Лєсковіцкїй, Барцєвський, Дилєвський, Владзімїрський, Миколайський, Каро, Шляйхєр, Фєльдштайн, Чайковський, Дїяманд, Хігер, Олє, Герстман, Мільський і Дєєрніцкїй.

— **Музичний конкурс і стипєндії для членів «Львівського Бояна».** Видїл «Львівського Бояна» ухвалєв на засіданню своїм з 12. н. ст. цвітїня, розписати конкурє на музично-вокальні твори з речинєм до 30. верєснєя вклучно 1905. р. Твори ті мусять бути оригінальні. Можуть се бути хо-

ри мужескі або мішані, з супроводом оркестри, фортепяну або а сарелла; пісні сольові, дуети або терцети відповідно аранжовані. Перша премія виносить 150 К, друга 80, третя 70, четверта 50 К. Надсилати конкурсні твори треба на адресу голови «Львівського Бояна», шк. радника проф. Анатоля Вахнянина (Львів, ул. Вірмеєвська, ч. 2) в коверті під цифрою з долученням імені, прізвища і місця побуту композитора в окремій опечатаній коверті. Склад комісії юрорів буде оповіщений пізніше. Преміювані твори остануться власністю «Львівського Бояна». На сім заздалегідь порішив також виділ «Львівського Бояна», визначити з фондів товариства чотири стипендії в загальній сумі 400 К для тих членів «Львівського Бояна», що, посідаючи відповідний голосовий матеріал, схотіли би у «Висшій музичній Інституті» побирати науку сольового співу. Кандидати зовольте ввести подане до виділу «Львівського Бояна» на адресу голови Товариства, а відтак явити са лично 7. мая в «Висшій музичній Інституті» о 12. годині в полудне по потрібні інструкції. — За Виділ «Львівського Бояна»: *Анатоль Вахнянин*, голова товариства. *Дембицький*, секретар.

— На закупно козацкого кургана під будову львівського «Сокола» зовольте зложити (в коронах) отсі ВПов. Добродії: Анд. Федор 1, о. В Носковський з Сокола 5, о. Стопницький 1, Мик. Бучацький 2, Сид. Винників 1, Ад. Рапа 2, Зен. Попович 2, Семен Ручка 3, Стефанія Галькевичівна 10, Ілько Пак 1, С. Винників 210, Мих. Кривяк 2, Юліян Гарух; а цушок: в Тов-і урядників і священиків у Львові 13, в «Соколі» у Львові 185, в «Народній Торговлі» в Збаражі 5, на виставі фантів лютерії «Сокола» 616; за цеголки: о. Євген Чубатий з Деревлян 3, Наталка Райнеровичівна 7; на облігацію: Іван Белей 3 К. Дякуємо широм ласкавим жертводавцям за поміч і просимо нашу суспільність не забувати на будову сокільній у Львові. Гарзд! — *Старшина «Сокола»*.

— **Дрібні вісти.** Посадником м. Черновець на місце уступившого бар. Кохановського вибрано д-ра Едварда Райса, який засідає в раді від 1884. р., а від 1894 був і заступником посади. — В Бродках коло Ширця, львівського повіта, згоріли дня 11. с. м. три селянські загороди. В огні попарили сь дві особи тяжко а дві легше. При ратованні людей з огню відзначив ся жандарм Іван Шлемко.

— **Відповідь Редакції.** «Соколик» у Львові. Ваш отвертий лист до Старшини «Сокола» в справі устроєня курсу танців відступаємо до полагоди названій Старшині. Замітимо, що наука танців відбувала ся в нашім «Соколі» через падолист і грудень 1904. р. для тих панночек, що ходили на гімнастику, на кожних виравах по пів години, з чого они були вповні задоволені і дуже точно уцачали на вправи. Такі курси танців можна би устроїти також для мужескої молодіжи. Запишіть ся до «Сокола» і за 1 К місячної вкладки будете могли також учити ся гуляти.

Всячина.

— **Небезпечну злодійську шайку**, зложеноу з кільканайцятьох осіб, арештувано оноді в Косові. Згадана шайка бушувала від довшого часу в місті і охресности і зуміла наповнити людей таким страхом, що покритичені, знали чоіменно єї членів, але побоювали ся мести з їх сторони і укривали їх перед властями. Их сьмілість дійшла в послідних часах до того, що для ширєня постраху стріляли з револьверів до нічних сторожів, а навіть задумали допускати ся динамітових замахів. Здаєть ся, що їх ділом були й часті замовляні пожари, аби дістати асекураційну премію. Підпалєня були так хитро устроєні, що не удало ся ні разу вислідити виновника.

— **Угорські фальшивники гроший засуджені** в Америці. З кінцеи марця с. р. відбув ся в Клівленді процес І. Керковіца, М. Омерця, І. Горвата та ще одного їх спільника, підданих угорських за підроблюване фальшивих австрійських банкнотів 20 коронових. При розправі був присутній австро-угорський консуль. По доказаню вини засудив суд присяжних І. Керковіца на 2 літа в'язниці і на 2500 К кари, а Омерц і Горват дістали по 18 місяців в'язниці і по 500 К кари. Що до четвертого їх спільника, то єго увільнено, бо не прийшло до згоди між присяжними що до єго кари, а американське право обвинуваченого в таким случаю увільняє від кари.

Телеграми

з дня 14. цвітня.

Петербург. Тутешна Академія наукова заявила ся за знесенням всяких обмежень що до української мови і літератури.

Відень. Міністер заграничних справ гр. Голуховський виїхав на кілька днів до Львова.

Софія. Академічний сенат ухвалив замкну-

ти університет з причини безнастанних студентських демонстрацій.

Петербург. По переведенім слідстві, 26 офіцирам маринарки, що вернули з Порт-Артура, відобрано офіцирську рангу. Серед покараних находять ся контрадмірал Лоциньский, 4 капітанів I ранги, 11 капітанів II ранги, 2 підполковників, 3 інженерів полковників, 1 інженер підполковник і 2 інженерів капітанів.

Париж. Temps доносить з Петербурга: В адміраліції настало повне задоволенє, що всі судна російської флотії пливуть разом, та що флотія прибула до Сеґону. Що до ескадри адм. Небогатова не знати нічого нового. Певним є лише, що Небогатов не жеде на чорноморську флотю помічничу, яка вже відплила.

Відень. Mittagsblatt доносить з Варшави, що салдати вислані до фабрики Шена застрілили свого команданта-офіцира.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. цвітня 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчаснійше можна небути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білетом на фотелі, ложі і рядні крісла можна їхати даром на представлено омнібусами Кольбсею, які ждуть коло Віденської каварні.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берлина, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятин, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берлина, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Освєнцима
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезельборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновець, Делятина, Заліщик, Новоселиці
10:20	з Ряшева, Любачева	10:50	до Белзці, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятин
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вилкиці, Керезмезе
1:30	посп. з Кракова, Берлина, Відня, Праги, Н. Сачча, Ряманова, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берлина, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцмана, Новоселиці (через Жучку, Вилкиці)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі (від 1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятин, Копичинець, Козови	3:30	до Ряшева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белзці, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятин, Іваня пустого, Скали, Копичинець	6:20	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Сачча
5:40	з Кракова, Берлина, Відня, Праги, Освєнцима	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселиці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берлина, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/2—3/4 вкл.) Гусятин, Керезмезе, Калуша,	10:05	до Черемшля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загір'я
9:50	з Кракова, Відня, Берлина, Бродіслава, Варшави, Праги, Освєнцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сянка, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Бродіслава, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Іваня пустого, Гусятин	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава,	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділі)
2:31	посп. з Кракова, Берлина, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Сачча
3:25	з Тернополя, Берок великих, Грималова	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучави, Кіцмана
на дворець „Підзамче“			
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів	4:10	до Кракова, Відня, Бродіслава, Берлина, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Освєнцима
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятин, Копичинець, Чорткова	з двірця „Підзамче“	
5:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятин, Бродів, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятин, Чорткова
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Іваня пустого, Скали, Гусятин	10:52	до Тернополя, Потутор
3:04	з Тернополя, Берок великих, Грималова	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятин, Грималова, Скали, Іваня пуст.

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:
з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:03 пополудня, 7:54 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.)
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.), 10:10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята).
зі Ширця 9:35 вечер. (16 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).
Відходять з головного двірця:
до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 передполудн., 1:05, 3:35 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. (від 8/5 до 11/9 вкл. 11:10 в ночи (що неділі)).
до Янова 6:10 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 пополудни.
до Ширця 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
до Любіня вел. 2:15 попол. (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
ЗАМІТКА: Час середно-європейський рікнять ся від часу львівського о 36 минут. а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Нічі години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — В місті продає білети звичайні агенція часонсий Й. Ст. Соколовского пасаж Гавсманна 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізнич. державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє повсьне в справах залізнич. продає білети всякого рода і розклади їади, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудни, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в полудне.